

SPECIA RY:N JÄSENTIEDOTE 1 • 2005

asiantuntija

Järjestäytyminen
on arvossaan

sivu 4

Tervetuloa Specian
kevätkokoukseen
Tampereelle!

sivu 6

SPECIA

Kohti valoa ja kevättä

Talven pimeinä aikoina joustava työaika mahdollistaa, että toisinaan voi lähteä töihin valon jo hieman kajastaessa. Nyt valoa tulvi aikaisesta aamusta alkaen tehden ihmeitä aivoissa ja mielessä. Tänä aamuna kävellessäni bussipysäkillä ihmettelin valon voimaa, lintujen laulukin kuulosti hienostuneelta konsertilta. Ajatukset kirkastuivat ja totesin, että myös Specian toiminnassa kuljetaan kohti valoisampia aikoja. Jo 20 vuotta on tehty hyvää työtä ja vastattu kulloisenkin ajan haasteisiin.

Viime vuonna selvitimme jäsentemme kasvatustieteen pääaineopiskelijoiden ja projektityöntekijöiden työllistymistä, työhyvinvointia ja palkkausta. Tänä vuonna ovat vuorossa järjestötyöntekijät, joita jäsenistämme on n. 10 %. On tärkeää saada tarkkaa tietoa suoraan jäseniltä itseltään, varsinkin kun Specian yli 4000 jäsentä toimii niin yksityisillä kuin julkisilla työpaikoilla eri puolilla Suomea. Näin voimme vielä paremmin palvella koko Specian jäsenistön työhyvinvointia - kuten virkistymismahdollisuuksilla ja työssä tarvittavia avaintaitoja kehittäväillä koulutuksilla.

Viime viikonloppuna Akavan Erytysalat tarjosi luottamustehtävissä aloittaville henkilöille koko päivän rautaisannoksen tietoa ja mahdollisuuksia ajatusten vaihtoon ja keskusteluun. Siitä on jo kuulunut positiivista palautetta. Specian hallituksessa toimintansa aloittavat Maria Iho ja opiskelijaedustaja Minna Ahola olivat mukana tapahtumassa ja saivat hyvän tuntuman ja keskusteluyhteyden muiden yhdistysten jäseniin, onhan selvää että yhteistyöllä ne parhaat tulokset saadaan aikaan.

Katselin bussipysäkillä kiiruhtavia koululaisia ja mietin heidän tulevaisuuttaan ja vastuutamme pitkäjänteisestä työstä, jonka tulee ennakoita tulevaisuuden työelämän haasteet. Opiskelijatoiminta on tärkeä osa-alue palveluissamme. Juuri ennenkuin bussi tuli, muistui mieleen opiskelija Iinan ajatukset siitä, miksi kannattaa kuulua liittoon: "tietää että on osa jotain "yhteisöä" jo opiskeluaikana eikä ole yksin, tarvittaessa saa apua kun vaan sitä osaa ja tajuaa pyytää, omassa liitossa on oman alan asiantuntijat ajamassa tavallaan omia/yhteisön etuja... liitolta saa tietää palkkasuosituksista, se antaa itsevarmuutta".

Hyvää kevättä ja käykää www.specia.fi -sivuilla, antakaa niistä palautetta ja kehittämisajatuksia!

Leena-Maija Talikka

Puheenjohtaja
leena-maija.talikka@specia.fi

- **Asiantuntija, ilm. v:sta 1991**

Julkaisija: SPECIA ry
Päätoimittaja: Markku Saarinen
Ulkoasu: Public Design Oy
Paino: Forssan kirjapaino Oy
PL 38, 30101 Forssa
Painos: 4400

- **Specian toimisto**

Toiminnanjohtaja Markku Saarinen
Puh. 0201 235 371
Faksi (09) 147 242
toimisto@specia.fi
www.specia.fi
Maistraatinportti 4 A
00240 Helsinki

- **Specia ry:n puheenjohtaja:**

Leena-Maija Talikka
Puh. 040 506 0455
leena-maija.talikka@cimo.fi

- **Osoitteenmuutokset, valtakirjat ja jäsenmaksut**

AEK:n jäsenihteeri
Puh. 0201 235 370
Faksi (09) 147 242
jaana.honni@aek.fi
katja.kosonen@aek.fi
mary.luokkamaki@aek.fi

- **Eryityskoulutettujen työttömyyskassa**

Asemamiehenkatu 2,
00520 Helsinki
Puh. (09) 7206 4343
Faksi (09) 272 1212
www.erko.fi
päivystys:
ma – to klo 9 – 15

Kannen kuva: Suvi-Tuuli Junttila

Kasvatustieteilijä tai humanisti, tule haastateltavaksi!

Olen Helsingin yliopiston aikuiskasvatustieteen opiskelija. Teen gradua työnimellä "Ammatillisen työuran muotoutuminen". Haen haastateltaviksi työelämän kokemusta omaavia kasvatustieteilijöitä tai humanisteja, jotka ovat tulleet ei-vapaaehtoisesti irtisanotuksi työstään viimeisen 10 vuoden aikana. Olisitko sinä yksi heistä? Sillä ei ole merkitystä oletko tänä päivänä työssä, opiskelemaisessa tai työttömänä. Tärkeintä on saada haastattelutilanteessa esiin sinun

ammatillinen työurasi ja siihen sisältyvät valinnat ja päätökset. Tutkimus ei identifioi henkilöitä eikä yhteisöjä, vaan kaikkia käsitellään peitenimillä. Elämäkerronnallinen haastattelu vie aikaa reilun tunnin, josta haastateltavat saavat palkkioksi 2 elokuvalippua. Tutkimuksen valmistuttua Akavan Erityisalojen Keskusliitto (AEK) ja Specia (Asiantuntijat ja ylemmät toimihenkilöt ry) raportoivat tuloksistani. Jos sovit haastateltavaksi ja haluat edistää tutkimuksen tekoa tästä aiheesta, ota yhteys minuun. Kiitos!

Ystävällisin terveisin,

Leena Helminen
leena.helminen@ky.hkkk.fi
Puh. 045 - 1153092

Jäsenetua TJS:n kursseille

Specia tukee jäsentensä osallistumista TJS:n kursseille vuonna 2005. Toimihenkilöjärjestöjen sivistysliitto TJS pitää yllä opintokeskusta, joka tarjoaa koulutusta mm. seuraavilta aloilta: yhdistystoiminta, työelämä, viestintä, vuorovaikutus, kouluttaminen, kulttuuri ja tietotekniikka.

Specia tukee jäsenistönsä osallistumista näille kursseille, joita järjestetään eri puolilla maata. Tuen määräästä ja menettelytavoista saat lisätietoa Specian toimistosta ja syksyn kurssitarjontaan tutustut nopeimmin sivuilla www.tjs-opintokeskus.fi!

Tuemme opintojasi avoimessa yliopistossa

Specia tarjoaa uutena jäsenetuna tukea avoimessa yliopistossa opiskeleville järjestön jäsenille. Maksamme 50% koulutuksen kuluista ja max.100 euroa/jäsen.

Tuki haetaan vapaalla hakemuksella, mukana on oltava kuitti aiheutuneista kuluista. Specian hallitus päättää tuen myöntämisestä. Tukea myönnetään vuonna 2005 siihen asti, kun rahaa budjetissa riittää. Lisätietoja asiasta saat numerosta 0201 235371 tai osoitteella toimisto@specia.fi

Hirvasporon vapaat viikot vuonna 2005

Levillä Specian lomaosakkeessa on vielä runsaasti hyviä vapaita viikkoja. Varaa aikaa rentoutumiseen ja valitse oma viikkosi. Viikot jaetaan varausjärjestyksessä.

Vapaat viikot:

18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
25, 27, 28, 32, 33, 34, 39,
40, 41, 42, 44, 45, 46, 47

jäsenasiaa

Ammattiliitto on osa työelämää

Viime vuosina on voitu lukea arvioita ammattijärjestöjen ja järjestäytymisen tulevaisuudesta. Epäilijät ovat pohtineet, kantaako liikkeen voima nykyaikana ja tarvitaanko sitä. Tarjolla on ollut myös tutkittua tietoa järjestäytymisen tulevaisuuden visioista. Tutkimusten valossa ei tarvitse alkaa epäillä järjestäytymisen tulevaisuutta ja sitä voimavaraa, jota se tarjoaa yksittäiselle työntekijälle hektisillä ja alati muuttuvilla työmarkkinoilla. Ilman tutkimuksiakin voidaan todeta, että tässä maailmanmenossa järjestäytyminen on yhtä luonteva ja järkevä osa työelämää kuin itsensä kehittäminen ja elinikäinen oppiminen. Järjestäytymisen tärkein anti puolin ja toisin on, että se luo työelämään vakautta.

TNS Gallupin tutkimus viime syksyltä on tuoreimpia järjestötutkimuksia. Sen mukaan 89 prosenttia suomalaisista kokee järjestäytymisen tarpeelliseksi; järjestäytymistä pitävät hyödyllisenä kaikki yhteiskunnan väestöryhmät, niin työntekijät kuin yrittäjätkin. Suomalaisen järjestäytymisaste on eurooppalaisittain huipputasoa: 80 prosenttia työikäisistä kuuluu ammattiliittoon.

Järjestäytyminen on arvossaan

Järjestäytyminen koetaan tärkeäksi kaikissa väestö- ja ikäryhmissä, myös nuorten keskuudessa. TNS Gallupin tutkimuksen mukaan palkka- ja työsuhdeturva on ylivoimaisesti tärkein syy kuulua ammattiliittoon. Toiseksi tärkein syy on ansiosidonnainen työttömyysturva. Jäsenet arvostavat myös sitä, että suuri jäsenistö voi ajaa erilaisia konkreettisiakin jäsenetuja tehokkaasti. Myös jäsenyyden tuoma tur-

vallisuus on tärkeä motiivi järjestäytymiselle. Kaiken kaikkiaan tutkimustulos korostaa ammattiliittojen merkitystä kansalaisten turvaverkkona.

Lisää liksaa ja vakaat työolot

Tuponeuvottelujen aikana tulee usein ihmetelleeksi, että miten työnantaja- ja työntekijäpuoli mahtuvat samaan neuvottelupöytään ja lopulta tuovat yhdessä julkisuuteen neuvottelutuloksen. Syy lienee se, että vakaat työolot ovat molempien osapuolien etu. Ilman toimivaa neuvottelujärjestelmää meno voisi olla vilviä ja vilkasta. Todennäköisesti työntekijäpuoli olisi se, joka jäisi helpommin alakynteen. Hektisessä menossa järjestäytyminen on työntekijän turvallisuustekijä. Eri aloilla on mahdollisuus säännölliseen ansionousuun, ja ammattiliittojen ansiosta palkkojen yleiskorotus koskee yleensä kaikkia, järjestäytymättömiäkin. Suomalaiset arvostavat työmarkkinajärjestöjä ja järjestäytymistä, eivätkä suotta. Työmarkkinajärjestöjä voi kiittää esimerkiksi äitiyspäivärahan, sairauspäivärahan ja työttömyysturvan parannuksista, äitiyslomasta, vuorotteluvapaasta, neljän viikon vuosilomasta, isäkuukaudesta ja määräaikaisten työsuhteiden rajoittamisesta – siis asioista, jotka moni varmaan kokee jo itsestään selviksi. Tavallisesti työnantajat eivät ehdota etuja vaan asioista on neuvoteltava. Ammattijärjestöt vaikuttavat toiminnallaan myös työlainsäädäntöön, työsuojelulainsäädäntöön, työterveyshuoltoon, eläkeuudistuksiin ja sosiaalisiin etuuksiin.

Ammattiliitto auttaa vain omia jäseniään

Ammattijärjestöt eivät auta järjestäytymätöntä työntekijää. Esimerkiksi Akavan Erityisalojen edunvalvontayksikössä tarkistetaan neuvoa ja apua tarvitsevien jäsenyys. Ikävimpiä ovat tapaukset, joissa liiton jäsenyydestä eronnut ja vain työttömyyskassaan kuuluva eli järjestäytymätön entinen jäsen hakee apua. Ammattiliiton omat lakimiehet ovat harjaantuneita ajamaan jäsenten etuja kiista- ja riitatapauksissa. He

Ammattiliittojen ansioita

- ▶ neljän viikon vuosiloma 1971
- ▶ lomaltapaluuraha 1972
- ▶ seitsemän kuukauden äitiysloma 1974
- ▶ talviloma 1977
- ▶ sairaus- ja äitiyspäivärahaudistus 1981
- ▶ ansiosidonnainen työttömyysturva 1984
- ▶ nais- ja matalapalkkaratkaisut 1989–2003
- ▶ loppiaisvapaa 1992
- ▶ vuorotteluvapaa 1996
- ▶ isäkuukausi 2001
- ▶ joustavat työaikaikäytännöt 2001
- ▶ helatorstai 2002
- ▶ määräaikaisten työsuhteiden rajoittaminen 2003

Tupo vuosimallia 2005–2007

- ▶ yleiskorotukset 2,5 % ja 2,1 % vuosina 2005 ja 2006
- ▶ ratkaisuun liittyvät valtiohallan veronkevennykset
- ▶ työntekijän irtisanomissuojan parantaminen
- ▶ parannuksia henkilöstön edustajien asemaan
- ▶ työaikapankkijärjestelmät
- ▶ paikallisen sopimisen vahvistaminen
- ▶ muita työelämän kehittämishankkeita (ks. www.akava.fi)

myös tuntevat parhaiten jäsenten alat, taustat ja työnantajat tai saavat nopeasti ajankohtaisia tietoja. Samaa ammattitaitoa tuskin saa monesta lakitoimistosta, jos saa, loppulasku rokottaa kukkaroa tuntuvasti. Toisinaan jäsenet tuntevat pohtivan, saavatko he maksamilleen jäsenmaksuille vastinetta. Jäsenmaksuista jää verovähennysten jälkeen maksettavaksi noin 60 prosenttia. Pätevän ja asiat tuntevan lakimiehen apu kriittisellä hetkellä on arvotaan mittaamaton – olipa kyseessä puhelimitse tai sähköpostitse annettu asioita edistävä neuvo, pidemmälle viety neuvottelu työntekijän ja työnantajan kanssa tai raskaimmassa tapauksessa oikeusprosessi. On myös vaikea arvottaa sitä valtavaa ja systemaattista sopimusedunvalvontatyötä, jossa neuvotellaan eri aloille yleiskorotuksia ja alakohtaisia korotuksia

tai osallistutaan työelämän laadullisten asioiden kehittämiseen. Jäsenyyden myötä saa myös erilaisia konkreettisia jäsenetuja: ajankohtaisia koulutuksia lähes ilmaiseksi. Kokeneen konsultin tai asiantuntijan pitämän kurssipäivän hinta on vapailla markkinoilla keskimäärin 400–500 euroa. Jäsenille on tarjolla myös vireää aluetoimintaa, tiedotusta ja ajankohtaista informaatiota Akavan Erityisalojen ja Specian oman lehden ja netin välityksellä sekä alennuksia ja erilaisia etuja.

Myös jäsenyyden myötä veloituksetta saatava Ifin vapaa-ajan tapaturma- ja matkustajavakuutus on arvokas etu, jonka vuosittainen rahallinen arvo itse hankittuna on noin 40 euroa. Jäsenmaksuille saa varmasti vastinetta – se, kuinka paljon vastinetta tarvitaan, riippuu lopulta tuurista työmarkkinoilla.

Tervetuloa Specia ry:n kevätkokoukseen 16.4.2005 Tampereelle

Kutsumme Specia – asiantuntijat ja ylemmät toimihenkilöt ry:n jäsenet järjestön sääntömääräiseen kevätkokoukseen lauantaina 16. huhtikuuta 2005 klo 13.00. Kevätkokous pidetään Tampereella Sokos Hotelli Tammerissa (os. Satakunnankatu 13) teknillisen seuran kabinetissa. Ennen varsinaista kokousta tutkija, YTL Riikka Kivimäki Työelämän tutkimuslaitokselta pitää alustuksen aiheesta *Työn ja yksityisyyden suhde*.

Kokousedustajille tarjotaan tervetulokahvi sekä lounas. Osallistujien matkakulut korvataan julkisten kuluneuvojen mukaan (juna, bussi).

Järjestelyiden vuoksi pyydämme ilmoittautumaan 1.4.2005 mennessä puhelimitse numeroon 0201 235371 tai sähköpostilla toimisto@specia.fi

Kokouspäivän aikataulu

- 10.00 Tulokahvi ja ilmoittautuminen
- 10.30 Työn ja yksityisyyden suhde, YTL Riikka Kivimäki
- 12.00 Lounas
- 13.00 – Kevätkokous

Esityslista

1. Kokouksen avaus, Specia ry:n puheenjohtaja Leena-Maija Talikka
2. Kokouksen järjestäytyminen
  - kokouksen puheenjohtajan valinta
  - kokouksen sihteerin valinta
  - kokouksen pöytäkirjantarkistajien valinta
  - kokouksen ääntenlaskijoiden valinta
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
4. Esityslistan vahvistaminen
5. Toimintakertomus, tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus vuodelta 2004
6. Vahvistetaan tilinpäätös ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille
7. Muut kokoukselle tehdyt esitykset
8. Ilmoitusasiat
9. Kokouksen päättäminen

Osaatko jo niksit – haluatko oppia lisää?

Digikameran hyötykäyttö ja kuvan muokkaus 1.–2.4.2005

Haluatko kehittää taitojasi digikameran käytössä? Kurssin tavoitteena on oppia kuvaamaan digitaalikameralla vaivattomasti sekä hallitsemaan kamerasyöntein yleiset toiminnot. Harjoittelu tehdään omalla digikameralla. Kurssilla tulee tutuksi myös PhotoShop-kuvankäsittelyohjelman perusteet. Kurssimaksu 35 euroa sisältää kaksipäiväisen koulutuksen, materiaalin, lounaat ja kahvit. Kurssi järjestetään Datafrankin tiloissa Helsingissä osoitteessa: Vuorikatu 14 A, Helsinki.

Kurssille otetaan 12 osallistujaa. Sitovat ilmoittautumiset 18.3.2005 mennessä Speciaan sähköpostitse toimisto@specia.fi tai puhelimitse Markku Saariselle 0201 235 371.

AEK on nyt Akavan Erityisalat

Akavan Erityisalojen Keskusliitto AEK vaihtaa nimeä ja liikemerkkiä. Liiton uusi markkinointinimi on Akavan Erityisalat.

AKAVAN ERITYISALAT

Uusi nimi on lyhyt ja ytimekäs. Nimi kertoo paremmin, mistä on kyse, kuka puhuu ja ketä edustetaan. Liiton hallitus esittää, että myös liiton viralliseksi nimeksi tulee Akavan Erityisalat ry. Virallisesta nimestä päättää kevätkokous 23.4.2005. Liiton ilme uudistuu asteittain kuluvaan vuoden aikana. Jäsenlehti Yhteenveto on jo uudistunut ja mm. lomakkeisto ja nettisivut ovat vuorossa kevään kuluessa.

Akavan Erityisalojen uuden ilmeen on luonut mainostoimisto **Family Inc.**

Vireillä useita jäsenpalvelua kehittäviä hankkeita

Liiton uusi nimi ja liikemerkki ovat osa uudistuksia, joilla pyritään kehittämään jäsenten palvelua. Nimi ja liikemerkki ovat osa viestintää, jota halutaan kehittää entisestään. Tavoitteena on viestiä tehokkaasti ja kiinnostusta herättävästi liitosta, työelämän hankkeista, työ- ja palkkasuhdeturvasta jäsenille. Viestinnällä halutaan saada aikaan myös dialogia jäsenistön kanssa – työelämästä tuleva reaaliaikainen tieto on tärkeää mm. ennakoivan otteen vahvistamiselle.

Yhteenveto -lehti on jo uudistettu, myös Akavan Erityisalojen nettisivut uudistuvat kevään kuluessa. Syksyyn mennessä toteutetaan myös sähköisen asioinnin mahdollistaminen. Ns. Weblyyti

tulee palvelemaan jäseniä antaen mahdollisuuden mm. erilaisten jäsenyyttä koskevien tietojen tarkistamiseen, myös osoitteiden ja muuttuvien tietojen päivitys on jatkossa nopeampaa ja helpompaa. Itsemaksaville jäsenille on tärkeää päästä tarkistamaan kätevästi myös maksetut jäsenmaksut.

Jäsenetujen kehittäminen osa palvelutuotantoa

Erilaisten kartoitusten ja tutkimusten perusteella ammattijärjestöjen jäsenyyden tärkein peruste on palkka- ja työsuhdeturva. Akavan Erityisaloissa edunvalvonta mielletään koko liiton ydintöminnäksi. Sen tehokkuus ja kehittäminen edellyttää resurssien vaalimista ottaen huomioon mm. laadukkaan yksilöedunvalvonnan, jota jäsenet odottavat samoin kuin tuloksia tuottavaa sopimusedunvalvontaa. Jäsenyyden myötä saa lisäksi muita hyvin konkreettisiakin jäsenetuja kuten vakuutusetuja ja alennuksia. Lisäksi Specian jäsenille on tarjolla yhdistyksen omistama lomaosake Levillä. Konkreettiset jäsenedut mielletään sopivaksi lisäarvoksi ammattijärjestöjen jäsenyydessä. Niiden kehittäminen on osa Akavan Erityisalojen palvelutuotantoa. Myös näiden etujen kehittämiseen kiinnitetään huomiota.

Anna palautetta, kommentoi tai pyydä lisätietoja em. asioista:

toiminnanjohtaja **Salla Luomanmäki**
(salla.luomanmaki@aek.fi)
viestintäpäällikkö **Anna Joutsenniemi**
(anna.joutsenniemi@aek.fi)

Marokon naisten asema kohentumassa yhteiskunnassa ja työelämässä

Kuvat vasemmalta:

Marrakechin lähellä saimme ostaa maukkaita pannukakkuja hunajan kanssa.

Talvimaisemaa bussimatalla Atlas-vuoristossa.

UAF:n toimiston parvekkeella Rabatissa, Nezha Outalib, Toufiq Ezzahid ja Leena-Maija Talikka.

Moskeija on jokaisen kaupunginosan keskeinen osa.

Vierailin joulun aikaan opettajaystävieni luona Marokon eteläisissä Tiznitin ja Ouarzazaten kaupungeissa. Samalla matkalla minulla oli tilaisuus käydä myös maan pääkaupungissa Rabatissa ja tutustua naisjärjestö Union de l'Action Féminine toimintaan. Olin tavannut järjestön puheenjohtajan Latifa Jbabdin viime syyskuussa täällä Suomessa hänen osallistuessaan Pohjois-Afrikan naisille järjestettyyn ulkoasiainministeriön seminaariin. Suomen Unifem järjesti seminaarin yhteydessä tapaamisen suomalaisten naisjärjestönaisten kanssa.

Union de l'Action Féminine eli UAF aloitti toimintansa vuonna 1983 julkaisemalla lehteä The 8th of March Movement (Maaliskuun 8. päivän liike). Lehti perustettiin kansainvälisen naisten päivän merkeissä ja se ilmestyi kuukausittain. Alkuvuosina lehti keskittyi naisten asioista ja asemasta kertomiseen. Tavoitteena oli myös naisten oikeuksien parantaminen muuttamalla perhelakia (Family Code). Varsinaisen toimintansa UAF

aloitti vuonna 1987, jolloin sen päätoimisto perustettiin Rabatiin. Vierailin Nezha Fatima Outalibin luona järjestön päämajassa. Hän selvitti minulle lukemattomia pieniä edistysaskelia, joita oli jo saavutettu sitkeällä vapaaehtoistyöllä auttamalla naisia.

Järjestö tukee naisia monin tavoin

Nauttiessamme marokkolaista minttuteetä yhdessä toimiston johtajan Fatiman ja kirjanpidosta vastaavan Souadin kanssa, Nezha kertoi järjestöllä olevan 25 keskusta ja 27 000 jäsentä eripuolilla Marokkoa. Lisäksi jo vuonna 1996 oli perustettu Casablancaan ja Rabatiin ANNAJDA – keskuskeskukset, turvakodit perheväkivallan uhreiksi joutuneille naisille. Järjestön tukitoimiin kuuluu mm. mahdollisuus koulutukseen. Monille naisille se tarkoittaa tärkeitä perustaitoja – luku- ja kirjoitustaidon saavuttamista. Jatkokoulutuksena tarjotaan ammatillista koulutusta. Naisille järjestetään kou-

SUOMEN • FINLANDS

UNIFEM

Suomen UNIFEM:
www.suomenunifem.fi

NYTKIS ry:
www.nytkis.org

Lisätietoja järjestöstä:
www.mtds.com/uaf/index.html

Lisätietoa Marokosta:
www.mincom.gov.ma/english/e_page.html

Tiznitissä keskustelimme paljon naisten asemasta Khadizan ja Fatiman kanssa.

lutusta vastaavaa työtä ja myös naisyrityttöä tuetaan ns. mikrolainoin. Niitä on tähän mennessä myönnetty 147. Järjestö tukee myös osuuskuntien perustamista ja niitäkin on perustettu useita. Hollantilainen kansalaisjärjestö kouluttaa työntekijöitä viemään läpi naisten sosiaalis-koulutuksellista prosessia. Nezhan mukaan järjestö saavuttaa tuloksia ainoastaan yhteistyössä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Lainsäädäntötasolla pitkälle kehittynyt Suomen naisten ja miesten tasa-arvo kiinnostaa heitä. Suomesta he hakevat toiminnalleen taustatukea ja tietoja juuri naisjärjestöiltä. Yhteistyökumppanina on Naisjärjestöt yhteistyössä NYTKIS ry.

Järjestön toiminta vapaaehtois pohjalla

Järjestö saa taloudellista avustusta ranskalaiselta taholta. Tuen turvin saadaan pidettyä tilat, mutta kaikki järjestön työntekijät tekevät vapaaehtoistyötä oman työnsä ohessa, kuten kieltenopettaja Nezhakin. Marokon valtio ei ole vielä taloudellisesti tukenut toimintaa. Nykyisen kuninkas Mohamed VI aikana on otettu jo askelia naisten oikeuksien puolesta. Kuninkaan tahdosta on perustettu mm. naisten oikeuksia ajava neuvosto, Consulting Council of Women's Rights. Neuvostossa vaikuttaa myös UAF:n tulisieluinen puheenjohtaja Latifa Jbadi. Yksi järjestön saavutuksista on ollut naisten kannustaminen asettautumaan ehdolle vuoden 2002 parlamenttivaaleissa. Järjestö lobbasiikin kaikkia puolueita asettamaan naiseh-

dokkaita listoilleen. Tulos oli merkittävä: kun vuonna 1992 valittiin ainoastaan 2 naista (0,6 %) parlamenttiin, vuonna 2002 heitä oli jo 35 (10,5 %).

UAF:n johtaja Fatima kertoi, kuinka myös oppikirjojen kautta viestitään nuorille naisen asemasta yhteiskunnassa. Hän tiedusteli millaista naiskuva suomalaiset oppikirjat välittävät nuorille. Kysymys herätti mielenkiintoni ja heti palatuani kotiin kaivoin hyllystä esille kielten opetusmateriaaleja. Ilokseni totesin, että välitetty naiskuva on hyvin tasa-arvoinen niin ammatillisissa kuin lukion kielten opetuskirjoissa.

Muutoksia askel askeleelta – Suomessakin

Vierailu avasi silmäni tarkastelemaan marokkolaista yhteiskuntaa, sen naisia kahviloiden edustalla ja bussiasemilla myymässä valmistamiaan ruokia. He ovat yrittäjinä näyttämässä tietä muille marokkolaisille naisille. Aiemmin täysin miesvaltainen yhteiskunta on muuttumassa moniarvoiseksi pienin askelin monilla tahoilla ja yhteistyön voimalla. Samaa silmien aukipitämistä olen jatkanut Suomessa. Myös meillä riittää vielä tekemistä. Voimme toimia yhteistyössä esimerkiksi juuri UAFin kanssa, jolloin varmasti myös itse saamme jotain vastalahjaksi. Specian hallituksessa ja AEK:n yhteiskunnallisessa toimikunnassa vaikuttaa Saara Ruokonen. Hän on alusta lähtien ollut mukana NYTKISin toiminnassa tukemassa Marokon naisten yhteiskunnallisen aseman parantamista. Saara ja Specian marokkolaissyntyinen jäsen Taoufiq Ezzahid edesauttoivat myös suuresti tekemääni vierailua UAF:n päämajassa.

Kirjoittaja on Specian puheenjohtaja Leena-Maija Talikka.

Kiikarissa järjestötyöntekijöiden edunvalvonnan tehostaminen

järjestötyöntekijä

Specia tarjoaa emojärjestönsä Akavan Erityisalojen kanssa vakaan edunvalvonnallisen taustan lukuisille, erilaiset taustat omaaville ammattiryhmille. Ammattien, tutkintojen ja työnantajien kirjo on laaja. Järjestön yli 4 000 jäsenen joukosta erottuu jo helposti omina ryhminään esimerkiksi projekti-työntekijät ja järjestötyöntekijöiden suuri joukko. Speciassa on tällä hetkellä lähes 400 jäsentä, jotka työskentelevät erilaisissa järjestöissä. Työnantajajärjestöjä on peräti 232. Suurimpia järjestöryppäitä ovat sosiaali- ja terveysalan järjestöt, ammattiliitot, poliittiset järjestöt sekä erilaiset säätiöt. Yleisimpiä ammattinimikkeitä ovat toiminnanjohtaja sekä järjestöpäällikkö ja sihteeri.

Suomea kutsutaan leikkimielisesti järjestöjen luvatuksi maaksi. Maassamme on yli 120 000 rekisteröityä yhdistystä. Suurin osa niistä on pieniä, vapaaehtoisvoimin toimivia yhdistyksiä. 37 500 suomalaista saa kuitenkin elantonsa järjestötyöstä. Järjestöjen työntekijöistä noin 10 000 on suorittanut vähintään alemman korkeakoulututkinnon. Speciassa ollaan erityisen kiinnostuneita tästä ryhmästä.

Kuka auttaa yksittäistä järjestötyöntekijää?

Ammattijärjestöissä ei ole vielä riittävän tehokkaasti hoidettu järjestötyöntekijöiden edunvalvontaa, joka edellyttäisi esimerkiksi kartoitusta työntekijöiden työolosuhteista ja työssä mahdollisesti esiintyvistä ongelmista. Specian tavoitteena on jatkossa auttaa yhä enemmän yksittäistä järjestötyöntekijää, joka toimii usein yksin ja epäjohtajamaisen luottamushenkilöhallinnon alaisena. Hän tarvitsee tuekseen asiantuntevaa työsuhdeneuvontaa ja lakimiesapua. Vuonna 2005 Speciassa ovat ammatillisen edunvalvonnan kohderyhmänä järjestötyöntekijät. Specia tekee yhdessä Teknillisen Korkeakoulun Lahden keskuksen kanssa selvityksen järjestötyöntekijöiden työolosuhteista, palkkauksesta ja työhön liittyvistä muista epäkohdista.

Aatteen palo ei elätä

Specian toiminnanjohtajaa **Markku Saarista** voisi tituleerata tyypilliseksi järjestötyöntekijäksi. Hän on yksinäinen puurtaja, joka tekee laajoista projekti- ja suunnit-

telutöistä työtehtäviä vaikka tarvittaessa kahvinkeittoon yhdistyksen hallituksen jäsenille. – Olen ollut Specian jäsen vuodesta 1997 lähtien. Liityin aikoinani ystävänä suosituksista. Aiemmin olin jäsenenä STTK:laisessa työpaikkayhdistyksessä. Vaihdon taustalla oli kokemukseni siitä, ettei aiempi ammattijärjestöni ajanut erityisemmin ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden järjestötyöntekijöiden asiaa. Myös Specian jäsenmaksu oli aiempaan verrattuna edullinen ja palvelut selvästi paremmat, Markku kehuu.

Hän on toiminut Specian toiminnanjohtajana lähes kolme vuotta ja on hyvin tyytyväinen omaan työnantajaansa. – Järjestön koko, talouden vakaus sekä yleinen yhteiskunnallinen hyväksyntä vaikuttavat suurella määrällä siihen, millainen työnantaja järjestö on. Itselläni tilanne on hyvä, koska kaikki edellä mainitut seikat ovat kunnossa.

On kuitenkin paljon järjestöjä, joissa työntekijä voi olla aika kurjassa asemassa. Pitäisi muistaa, että hyväntekeväisyys kuuluu vapaa-aikaan. Palkkatyöstä on saatava korvaus, jolla voi tulla toimeen. Ei aatteen palo elätä, Markku toteaa. Hän muistuttaa, että yleinen työlainsäädäntö koskee järjestötyöntekijöitä siinä missä muitakin työntekijöitä. Ei voida odottaa, että järjestötyöntekijän pitää aina venyä ilta-, viikonloppu- ja matkatyöhön.

Järjestötyöntekijälle vapaus on suurta vastuuta

– Järjestötyön rikkaus ja vapaus tekevät työstä mielenkiintoista. Mutta toki vapaus tuo myös valtavan vastuun, Markku kiteyttää. Hän painottaa, että järjestötyö ei ole oikea paikka ihmisille, jotka haluavat työskennellä oman pöydän ääressä aamusta kello neljään asti. Aika ajoin pitää työskennellä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Tiettyt kuukaudet vuodesta ovat erityisen kiireisiä, mutta jos vain pystytään, loppuvuodesta sitten tasailaan työtunteja. – Mielestäni työssä on osattava myös vaihtaa roolia tarpeen mukaan. Välillä vedetään suuria linjoja, välillä hoidetaan yksittäisen jäsenen asioita. Ja kun järjestössä on vähän henkilökuntaa, on taivuttava monenlaisiin työtehtäviin. Samaan työpäivään voi kuulua sekä edustustehtäviä että siivousta. Parasta järjestötyössä on toimiminen ihmisten parissa, mahdollisuus kouluttautua ja kehittyä, toimintavapaus ja riippumattomuus. Minulle järjestötyö on elämäntapa. Se on elämyksellistä työtä. Yhdessä saavutetut voitot tuntuvat erityisen hienoilta. Mutta täälläkin menee toisinaan pieleen. Positiivinen elämänsenne, huumori ja kyky nauraa itselleen auttavat selviämään kiperistä tilanteista, Markku tietää.

– Minulle järjestötyö on elämäntapa. Se on elämyksellistä työtä. Yhdessä saavutetut voitot tuntuvat erityisen hienoilta, toteaa Markku.

Ammattijärjestö tarjoaa vertaistietoa

Järjestötyöntekijöiltä vaaditaan joustavuutta, organisointikykyä, luovuutta, laaja-alaisuutta, huumorintajua, taitoa hyväksyä erilaisuutta sekä kykyä sopeutua epäsäännölliseen työrytmiin ja sietää epävarmuutta. Aina ei järjestötyöntekijäkään joustavuus riitä, vaan hän tarvitsee apua työlainsäädännön noudattamiseen liittyvissä kysymyksissä tai palkkaneuvotteluissa – tai joskus jopa lakimiehen apua. Sisäisten valtataisteluiden vuoksi järjestöt voivat joskus olla tuulisia työpaikkoja. Tällaisissakin tilanteissa ammattijärjestö voi auttaa ja antaa mahdollisuuden jakaa kokemuksia muiden järjestötyöntekijöiden kanssa. Tuulisten päivien lisäksi on tarjolla myös auringonpaistetta.

Specian positiiviset visiot

– Specian tulevaisuudennäkymät ovat täynnä mahdollisuuksia ja eteenpäin menoa. Viime vuosina olemme kasvaneet hurjaa vauhtia ja samalla myös pystyneet kehittämään toimintaa. Hyvänä esimerkkinä tästä ovat viimeaikaiset tutkimukset kasvatustieteilijöistä ja projektityöntekijöistä sekä tänä vuonna järjestötyöntekijöistä, Markku kertoo. Toiminnan kehittämisen kannalta on ollut merkittävää, että järjestössä on jäsenmäärän kasvun myötä pystytty priorisoimaan tiettyjä selkeitä ryhmiä, joita seurataan myös jatkossa. Markku kokee sen, että jäseniksi on alettu ottaa myös opiskelijoita, erittäin myönteiseksi. – Opiskelijat ovat tuoneet paljon lisäarvoa toimintaamme. Jatkuva kasvu on lisännyt omaa työmääräni merkittävästi. Onneksi olen saanut tämän vuoden alusta toimitustyöapua, joka helpottaa kovasti. Tärkein motiivi tässä työssä jaksamiseen on jokainen Specian jäsen: jokainen jäsen on aina työn arvoinen.

Opiskele joustavasti Avoimessa yliopistossa

Käytä specialaisten jäsenetua (50 % kuluista, maksimi 100 euroa/jäsen) lisäkoulutukseen avoimessa yliopistossa

Joustavasti monimuoto-opintoina yliopistollisia arvosanoja:

AIKUISKASVATUS a, cl

ERITYISPEDAGOGIIKKA a, cl

FILOSOFIA a

HISTORIA a

KASVATUSTIEDE (osittain verkossa) a, cl

KIRJALLISUUS 4 ov

MARKKINOINTI (verkossa) a

MATKAILU (verkossa) a

ORTODOKSINEN TEOLOGIA a, cl

PSYKOLOGIA a, cl

RIKOS- JA PROSESSIOIKEUS (osittain verkossa) a

SOSIOLOGIA a

TIETOJENKÄSITTELYTIEDE (verkossa) a

TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIA a, cl

YLEINEN TEOLOGIA a, cl

Hinnat 200 - 530 euroa/arvosana

**Kysy lisää Joensuun yliopiston avoimen yliopiston opinnoista:
opintosihteerini Irja Kinnunen, puh. (013) 251 4714, irja.kinnunen@joensuu.fi**

Lisätietoja tuen hakemisesta Specian toimistolta 0201 235 371 tai toimisto@specia.fi